

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2128

Vragen van het lid **Van Gerven** (SP) aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het voorschrijven en verkopen van geneesmiddelen via internet*. (Ingezonden 12 februari 2009)

1

Wat is uw mening over de website dokteronline.com waar receptgeneesmiddelen als antibiotica voor seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA's), maagzuurremmers, migrainemiddelen, potentiëmiddelen, injectiepreparaten kunnen worden gekocht zonder tussenkomst van de huisarts, behandelend specialist of eigen apotheek?^{1 en 2}

2

Erkent u het gevaar voor de medicatieveiligheid, wanneer zonder tussenkomst van een arts of apotheker, die de medicatiegegevens bewaakt, geneesmiddelen worden verstrekt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen gaat u nemen?

3

Hoe lang is dokteronline al in de lucht?

4

Is het waar dat dit bedrijf gevestigd is op de Nederlandse Antillen? Zo ja, wat is daarvan de reden? In hoeverre

wijkt de geneesmiddelenwetgeving aldaar af van die in Nederland?

5

Is het waar dat de Inspectie geen handvatten heeft om zo nodig in te kunnen grijpen omdat de website van dokteronline.com buiten Nederland is gevestigd? Zo ja, bent u bereid de wet aan te passen zodat de Inspectie ook kan ingrijpen op internetsites die de verkoop van geneesmiddelen richten op Nederland, vergelijkbaar met de roep van de Inspectie om de Wet op het bevolkingsonderzoek te wijzigen?³

6

Wat vindt u van de prijsstelling van medicijnen op dokteronline die, bijvoorbeeld bij de verkoop van 2 tabletten zithromax 500 mg. 15,95 euro vraagt, terwijl de prijs in Nederland 5,62 euro bedraagt? Is hier sprake van een toegestane vrije prijsstelling of wordt hiermee de wet overtreden?

7

Zijn de tarieven die dokteronline hanteert voor de medicijnen, het artsenconsult en de afleverkosten geoorloofd?

8

Is het niet laakbaar dat dokteronline de risico's geheel bij de koper legt en geen enkele aansprakelijkheid aanvaardt voor de door haar geleverde producten? Is het voorts niet onverantwoord dat de koper zelf

zijn arts en apotheker moet inlichten over het gekochte geneesmiddel? In hoeverre kan de Inspectie toezicht houden op dergelijke sites, vergelijkbaar met het toezicht dat zij houdt op reguliere apotheken?

9

Is sprake van afdoende voorlichting, gegeven het feit dat de koop/verkoopvoorwaarden in het Engels zijn gesteld?

10

Is de handelwijze van deze website niet in strijd met de Geneesmiddelenwet (artikel 67) die eenieder verbiedt geneesmiddelen voor te schrijven aan personen die de voorschrijver nog nooit persoonlijk heeft ontmoet, die de voorschrijver niet kent, of van wie de voorschrijver de medicatiehistorie niet beschikbaar heeft? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke handhavingsmogelijkheden heeft u dan?

11

Is het waar dat bij overtreden van artikel 67 er geen sanctiemogelijkheden bestaan? Zo ja, hoe kan dan effectief toezicht gerealiseerd worden? Moet de wet dan worden aangepast omdat bij het handhaven van regels ook effectieve sanctie maatregelen horen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u dit vormgeven en binnen welke termijn?

12
Zijn er meer van dergelijke websites als dokteronline? Hoe groot is dit probleem in Nederland? Is er sprake van een toename? Bent u bereid dit te onderzoeken?

13
Hoeveel mensen heeft de Inspectie in dienst om toezicht te houden op het voorschrijven en verkopen van geneesmiddelen via internet en internetpharmacie? Acht u dit voldoende, of is uitbreiding noodzakelijk om effectief toezicht te kunnen uitoefenen? Bent u zo nodig bereid de capaciteit van de Inspectie hiertoe uit te breiden? Zo nee, kunt u aangeven waarom u dat niet nodig acht?

¹ <http://www.dokteronline.com/>

² NOS Headlines, 9 februari 2009: «Twijfelachtige online dokter».

³ IGZ internet, «Herziening Wet op het Bevolkingsonderzoek noodzakelijk».

Antwoord

Antwoord van minister **Klink** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 31 maart 2009)

1
Het voorschrijven van geneesmiddelen via internet is aan strenge voorwaarden verbonden. Artikel 67 van de Geneesmiddelenwet schrijft voor dat de voorschrijver geen geneesmiddelen via het internet mag voorschrijven voor personen die hij nog nooit persoonlijk heeft ontmoet, die hij niet kent of van wie hij de medicatiehistorie niet beschikbaar heeft. Ik vind de website van dokteronline.com dan ook zeer onwenselijk.

2
Ja, ik erken het gevaar hiervan. In december 2008 ben ik een internet campagne gestart waarbij de burgers gewezen worden op de gevaren van het bestellen van geneesmiddelen via internet (www.internetpillen.nl). Hierin wordt ook verwezen naar het legale distributiecircuit van geneesmiddelen, namelijk via een «fysieke» apotheek of via de arts. Als uitzondering hierop verwijs ik naar de website www.apotheek.nl. Apotheken die daar genoemd worden hebben een goede internet site waar de burger terecht kan. Aan de hand van de uitslag van voornoemde campagne, alsmede enkele nog lopende onderzoeken ben ik

voornemens eind 2009 een bredere campagne uit te zetten om de burgers te waarschuwen.

3
Deze site is al sinds 2003 in de lucht.

4
De eigenaar van deze website is inderdaad gevestigd op de Nederlandse Antillen. De Geneesmiddelenwet is daar niet van kracht, alleen de desbetreffende Landsbesluiten, die aanzienlijk verschillen van de Geneesmiddelenwet, zijn daar van toepassing.

5
De werking van de Nederlandse wetgeving is beperkt tot het grondgebied van Nederland. Het is niet mogelijk die uit te breiden tot andere landen. In principe kan een website vanuit elk willekeurig land in stand worden gehouden. Waar het om gaat is of op Nederlands grondgebied de Nederlandse wet wordt overtreden. Dit kunnen anderen zijn dan degene die de website in stand houdt. Daarbij kan gedacht worden aan voorschrijvers en afleveraars. Indien deze kunnen worden getraceerd zal ik daartegen actie ondernemen.

6
In tariefbeschikking 5200-1900-09-2 van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) is het maximumtarief vastgelegd dat in rekening kan worden gebracht voor de prestatie terhandstelling van een UR-geneesmiddel. Dit tarief omvat ten hoogste de som van (a) de vergoeding voor dienstverlening van de zorgaanbieder en (b) de vergoeding voor de inkoopkosten van het UR-geneesmiddel. De tarieven zijn exclusief BTW. De vergoeding voor inkoopkosten van het UR-geneesmiddel is gelijk aan ten hoogste de bruto-inkoopprijs, verminderd met de clawback-korting. Ten aanzien van het in uw vraag genoemde voorbeeld worden op de website van dokteronline de volgende tarieven weergegeven:

1. Zithromax 500 mg 2 tabletten	€15,95
2. Arts consult	€12,40
3. Order/recept regel	€ 6,47
4. Verzend/handelingskosten	€ 10,95

Ad 1. Op de website van dokteronline wordt voor het in uw voorbeeld genoemde geneesmiddel 2 tabletten zithromax 500 mg. een tarief van

€ 15,95 gehanteerd. De bruto-inkoopprijs (de Apotheek Inkoop Prijs volgens de G-standaard van maart 2009), van 2 tabletten Zithromax 500 mg is € 5,79. De vergoeding voor inkoopkosten bedraagt derhalve ten hoogste € 5,30 (= € 5,79 – 8,53%) exclusief BTW. Inclusief BTW komt dit neer op € 5,62.

Ad. 2. Voor een emailconsult in het kader van geneeskundige zorg zoals huisartsen die bieden, geldt een maximumtarief van € 4,50. Het tarief dat op de website van dokteronline wordt weergegeven is hoger dan dit maximumtarief. Het in rekening mogen brengen van dit tarief is bovendien aan voorwaarden verbonden:

- het consult moet duidelijk ter vervanging dienen van een spreekuurconsult;
- het moet gaan om een ingeschreven patiënt;
- er moet sprake zijn van een bestaande behandelrelatie;
- het mag geen eerste consult voor die aandoening betreffen;
- er dient een overeenkomst te zijn met de zorgverzekeraar van de patiënt over het in rekening brengen van een emailconsult.

Als niet aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, mag het emailconsult niet in rekening worden gebracht.

Ad. 3. Apotheekhoudenden mogen naast de prijs voor het geneesmiddel een vergoeding voor de dienstverlening in rekening brengen. Deze zogenaamde receptregelvergoeding bedraagt maximaal € 6,40 voor een standaarduitgifte.

Ad. 4. Kosten die met het terhandstellen van UR-geneesmiddelen samenhangen, zoals onder meer administratiekosten, handelingkosten en verzendkosten, zijn al verdisconteerd in de door de NZa vastgestelde vergoeding voor de dienstverlening en mogen daarom niet extra in rekening worden gebracht. Een zorgaanbieder mag dus geen kosten als verzend/handelingskosten in rekening brengen. Onlangs heeft de NZa een apotheek die gebruikt maakt van de mogelijkheden van internet, beboet voor het in rekening brengen van afzonderlijke kosten bij het afleveren van receptgeneesmiddelen.

De tarieven voor het geneesmiddel, het artsconsult en de verzending/handeling zoals die staan weergegeven op de website van dokteronline, stemmen derhalve niet overeen met de regelgeving van de NZa.

Indien een hoger bedrag dan voortvloeit uit de tariefbeschikking van de NZa in rekening wordt gebracht, is inderdaad sprake van overtreding van de Wet marktordening gezondheidszorg. De NZa houdt toezicht op de naleving van de tariefbeschikkingen en kan handhavend optreden wanneer deze niet worden nageleefd. De verplichtingen van de Wet Marktordening Gezondheidszorg (Wmg) gelden voor een ieder die zich begeeft op de Nederlandse zorgmarkten, ongeacht de plaats van vestiging van de zorgaanbieder. De NZa zal de dienstverlening van dokteronline nader analyseren en onderzoeken welke instrumenten haar ter beschikking staan om zonodig handhavend te kunnen optreden tegen een buitenlandse zorgaanbieder die zich op de Nederlandse zorgmarkt begeeft.

7

Zie voor het antwoord vraag 6.

8

Ja, ik vind het laakbaar dat dokteronline en de desbetreffende beroeps-beoefenaren die hierbij betrokken zijn de risico's geheel bij de koper leggen en geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor de door hen geleverde producten. Ik ga er van uit dat allen die bij deze praktijken betrokken zijn weten dat zij in strijd handelen met de regelgeving, c.q. de Geneesmiddelenwet. Het verbaast mij daarom niet dat zij zich geheel onttrekken aan hun verantwoordelijkheid in deze. De legale distributieketen is niet op de hoogte van wie welke geneesmiddelen via het internet bestelt. Het is onverantwoord dat de koper zijn arts en/of apotheker zelf op de hoogte moet houden van zijn gekochte geneesmiddelen. Voor het toezicht verwijs ik naar het antwoord op vraag 5.

9

Zowel de website als de levering van receptplichtige geneesmiddelen zijn op grond van mijn informatie in strijd met de Geneesmiddelenwet. Daar komt bij dat ook de voorlichting vaak zeer gebrekkig is. Ik vind derhalve ook

de koop- en verkoopvoorwaarden verwerpelijk.

10

Ja, volgens mijn informatie wordt artikel 67 van de Geneesmiddelenwet overtreden. De Inspectie voor de Gezondheidszorg heeft de handhavings-mogelijkheden die de Geneesmiddelenwet biedt en die geldt alleen op Nederlands grondgebied.

11

Artikel 67 van de Geneesmiddelenwet is bij de plenaire behandeling van de Geneesmiddelenwet ingevoegd bij amendement. Daarbij is over het hoofd gezien dat dit artikel ook vermeld moest worden in de boetebepaling van artikel 101 van de Geneesmiddelenwet. Deze omissie wordt hersteld in een wetsvoorstel dat heden in voorbereiding is en waarin ook andere onvolkomenheden in de wet worden hersteld. Dit laat onverlet dat tuchtrechtelijk kan worden opgetreden tegen artsen die artikel 67 van de Geneesmiddelenwet overtreden.

12

Internetapotheken komen in toenemende mate voor. Het betreft zowel Nederlandse als buitenlandse websites. Deze laatste zijn soms op gebrekkige wijze in het Nederlands vertaald. Het exacte aantal sites noch de exacte omvang van het probleem zijn bekend. De mogelijkheden voor IGZ hierop te acteren worden beperkt door de beschikbare opsporingscapaciteit, alsmede door de complicaties, verband houdende met het vaak internationale karakter van dit soort websites.

13

De inspectie heeft 12 FTE beschikbaar voor het houden van toezicht op de gehele eerstelijns zorg, inclusief de openbare farmacie. Het toezicht op de internetactiviteiten van onder toezicht staande apotheken maakt onderdeel uit van de reguliere werkzaamheden. De inspectie heeft 8 FTE beschikbaar voor de opsporing van strafbare feiten. De opsporing in verband met illegale internetactiviteiten maakt onderdeel uit van de reguliere werkzaamheden. De beschikbare opsporingscapaciteit wordt verdeeld over de verschillende aandachtsgebieden van de IGZ en wordt nader gespecificeerd in het jaarplan 2010.

De IGZ constateert dat het voorschrijven en de verkoop van geneesmiddelen via Internet een hogere vlucht neemt. In mijn brief van 29 oktober 2008 heb ik de Tweede Kamer in het algemeen laten weten dat ik mij er van bewust ben dat de werkdruk bij de IGZ hoog is. Mocht blijken dat gemaakte keuzes in het toezicht op onderdelen toch tot problemen leiden dan zal ik in overleg treden met de Inspecteur-Generaal.